

1.1. Призначення закладу загальної середньої освіти та засоби його реалізації

Тисівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Болехівської міської ради Калуського району Івано-Франківської області створена Болехівською міською радою, знаходиться у комунальній власності, має печатку, штамп, код ЄДРПОУ.

Засновником закладу освіти є Болехівська міська рада.

Тисівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепцією «Нова українська школа», Положенням про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, іншими законодавчими актами України, постановами Верховної ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, нормативними документами Державної служби якості освіти, Українського центру оцінювання якості освіти, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом, Стратегією розвитку закладу. Порядок здобуття загальної середньої освіти за інституційною формою визначає Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, що організовується у закладах загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів.

До інституційної форми здобуття загальної середньої освіти належать очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна та мережева, які реалізуються в Тисівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів.

Заклад освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів може створювати класи (групи) з денною, вечірньою, заочною, дистанційними формами здобуття освіти.

Інформація про форми здобуття освіти, що забезпечуються закладом освіти, оприлюднено на веб-сайті Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

<http://tysivschool.wixsite.com/main>

Зарахування до Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів за інституційною (денною, вечірньою, заочною, дистанційною) формою здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу здобуття освіти за інституційною формою визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими актами законодавства, установчими документами закладу освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти. Результати навчання осіб, які

здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних державних стандартів початкової освіти та загальної середньої освіти.

Державна підсумкова атестація та звільнення осіб від неї осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, здійснюються відповідно до законодавства.

Для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти можуть бути створені умови для засвоєння ним освітньої програми за індивідуальним навчальним планом.

Наповнюваність класів у закладах освіти, в яких організовано здобуття освіти за очною (денною, вечірньою) формою, та поділ класів на групи у разі вивчення окремих предметів визначаються відповідно до законодавства.

Дистанційне навчання може бути реалізовано шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми здобуття освіти або використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання за різними формами здобуття освіти, їх поєднання.

Рішення про організацію здобуття освіти за дистанційною формою у закладі освіти ухвалюється з урахуванням необхідних матеріально-технічних, кадрових та інших ресурсів.

Для організації дистанційного навчання як окремої форми здобуття освіти у закладі освіти можуть створюватися класи (групи) з дистанційною формою здобуття освіти. Наповнюваність класів для організації дистанційної форми освіти визначається відповідно до законодавства.

Для організації здобуття освіти за мережевою формою заклад освіти залучає інших суб'єктів освітньої діяльності. З метою використання додаткової матеріально-технічної бази за потреби до мережевої взаємодії можуть залучатися інші юридичні особи, залучені до діяльності освітнього округу, міжшкільні ресурсні центри, наукові установи тощо.

Мережева взаємодія є способом координації спільної освітньої діяльності, що здійснюється на договірних засадах різними суб'єктами освітньої діяльності для організації здобуття освіти за мережевою формою.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про освіту» та враховуючи положення стратегії розвитку Тисівської ЗОШ I-III ступенів принципами освітньої діяльності є:

- людиноцентризм;
- верховенство права;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- рівні можливості для всіх;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища, у тому числі у закладах освіти, найбільш доступних і наближених до місця проживання осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;

- різноманітність освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень; відповідальність і підзвітність органів управління освітою та закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності перед суспільством;
- інституційне відокремлення функцій контролю (нагляду) та функцій забезпечення діяльності закладів освіти;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- фінансова, академічна, кадрова та організаційна автономія закладів освіти у межах, визначених законом;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації а будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невторчання політичних партій в освітній процес;
- невторчання релігійних організацій в освітній процес;
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- державно-громадське управління;
- державно-громадське партнерство;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою.

Метою освітньої діяльності Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя,

готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей.

Завдання Тисівської ЗОШ I-III ступенів:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів та націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство. Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Тисівська ЗОШ I-III ступенів несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про освіту» заклад здійснює освітній процес згідно із освітніми і навчальними програмами наступних рівнів освіти: дошкільна, початкова, базова середня та повна базова освіта.

Призначення кожного рівня освіти визначається у відповідних освітніх програмах.

● **для початкової школи:**

для учнів 1-х класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (НУШ -1), затвердженої наказами Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 року № 268 «Про затвердження типових освітніх програм та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);

для учнів 2-х класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (НУШ – 1) та на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шиян Р.Б. (НУШ – 2), затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 року № 268 «Про затвердження типових освітніх програм та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», розроблених відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);

для учнів 3 класу на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (НУШ – 1), затвердженою наказами Міністерства освіти і науки України від 27.12.2018 року № 1461 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);

для учнів 4 класу на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (НУШ – 1), затвердженою наказами Міністерства освіти і науки України від 27.12.2018 року № 1461 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої відповідно до

Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);

для основної школи:

для 5-9 класів— Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов, відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня для 5-9 класів, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця №1 до Типової освітньої програми);

● **для старшої школи:**

для 10-11-х класів— Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (таблиця №2 до Типової освітньої програми).

Методологічною основою загальної середньої освіти є пріоритет загальнолюдських і національних цінностей, переорієнтація освітнього процесу на особистість дитини. Особлива увага має приділятися вивченню учнями української мови, християнської етики, вітчизняної історії, іноземної мови, математики та оволодіння фінансовою грамотністю.

Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години, а саме:

у 1-х класах - з метою формування морально-етичних якостей школярів курс за навчальною програмою для 1-4 класу «Християнська етика в українській культурі. Дорога милосердя», авт. Чернуха В. (Лист ІМЗО від 10.10.2018 року № 22.1/12-Г-983) –1 година впродовж року;

у 2 класах – з метою вивчення структури, форм, принципів, аналізу творчих прийомів у поетичних творах та формування читацько-художніх якостей школярів курс за вибором 2-4 класи «Поетика» (авт. Т. Петровська), схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО № 22.1/12-Г-528) від 02.07.2019 року;

у 3-х класах – з метою удосконалення вмінь та навичок самостійної роботи над текстом курс за вибором для 2-4 класів «Читаємо. Розуміємо. Творимо», авт. Шевчук Л. М. (Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528) – по 1 годині протягом року;

у 4-А класі – з метою удосконалення вмінь та навичок самостійної роботи над текстом курс за вибором для 2-4 класів «Читаємо. Розуміємо. Творимо»,

авт. Шевчук Л. М. (Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528) – по 1 годині протягом року;

у 4-Б класі – з метою вивчення структури, форм, принципів, аналізу творчих прийомів в поетичних творах та формування читацько-художніх якостей школярів курс за вибором 2-4 класи «Поетика» (авт. Т. Петровська), схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (лист ІМЗО № 22.1/12-Г-528 від 02.07.2019 року);

Факультативи:

- **у 5, 6, 8, 9 класах** на вивчення німецької мови за навчальною авторською програмою факультативного курсу «Цікава німецька мова» (автори: Михайлова О.А, Захарова Г.М., 2018 р.) для учнів 5-9 класів ЗНЗ, з навчанням українською мовою, схвалена педагогічною радою №1, від 31.08.2021р.);

- **у 7 класі** на вивчення української мови за навчальною програмою факультативного курсу «Усна народна творчість», 5-11 класи автори: Гнаткович Т., Калинич О., Береш-Попович О, Шкурда М, Колініченко О., Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551;

- **у 11 класі «Біологія»**, збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. Кам'янецьк-подільський: Аксіома, 2019 – 246 с. (додаток до Листа МОН України №1/9-430 від 11.08.2020 року);

- **у 7 класі** «Розвиток хімічної науки та його зв'язок із сучасною хімією», Лист ІМЗО від 04.05.2017 № 2.1/12-Г-96;

- **у 9-х класах** «Українська мова» (автори Гнаткович Т., Калинин О., Береш-Попович О.,Шкурда М.), Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1-Г-551.

За рахунок додаткових годин **у 10-у та 11-у класах** збільшено кількість годин на вивчення базових та профільних предметів: математика, Захист України/основи медичних знань, технології.

Курси за вибором:

- **5-6-ті, 8-10-ті** класи з метою формування « Основи християнської етики» відповідно до Наказів МОН №52 від 13.01.2017 року і № 201 від 10.02.2017 року на період до 2029 року.

- **8-х, 10-му, 11-му класах** з метою формування предметних компетентностей учнів засобами графічної грамоти навчальної програми є курс «Креслення», навчальна програма для учнів 10-11

(8-9) класів закладів загальної середньої освіти «схвалено Міністерством освіти і науки України», Лист Міністерства освіти і науки України від 08.11. 2019 №22-1/12 Г-1055

- **у 6-их класах** з метою краєзнавчо-туристичної роботи, поглиблення і розширення знань про свій край, формування навичок творчої діяльності, виховання любові до рідного краю покликаний курс « Юний

географ-краєзнавець» (за редакцією Р.Д. Чобан) Івано-Франківський ОІППО, Лист ІМЗО від 10.03.2019 № 22.1/12-Г-168

- у **6-их класах** з метою пізнати своє етнічне коріння, знати свій народ, його історію, національну культуру, вивчати та зберігати неоціненні духовні скарби України є курс « Народознавство» (авторська програма І.Пилипів-Прокіпчин, схвалена педагогічною радою №1, від 31.08.2021р.)

- **5-6 класах**- метою курсу «Українознавство» є надати учневі/учениці комплекс знань про Україну, українців, українську культуру, як окремий світ із власним життєтворчим потенціалом, що розгортається у спільнотному та державотворчому досвіді та компетентнісних умінь, завдяки яким учень зможе вправно опрацьовувати та глибоко оцінювати інформаційні повідомлення, насамперед, з позицій власної культурно-генетичної пам'яті та державно-історичної гідності, схвалено Лист МОНУ від 10.08.2020 року №1/11-53.10.

- у **6-8-х класах** з метою підвищення рівня фінансової грамотності учнів введено курс за вибором «Фінансова грамотність»:

- у **6-х класах** - з метою формування навичок раціональної споживчої поведінки, розвитку раціонального економічного мислення «Фінансово-грамотний споживач» (авт. Ткаченко О.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Гірченко Т.Д., Лапішко З.Я. та ін.) за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С. (Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-82) – 0,5 годин протягом року;

- у **7-му класі** – з метою формування в учнів знань основ фінансової грамотності і підвищення їхнього рівня фінансової культури «Фінансова культура» (авт. Ткаченко О.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Гірченко Т.Д., Лапішко З.Я. та ін.) за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С. (Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-81 – 1 година протягом року);

- у **8-их класах** – з метою ознайомлення учнів з практикою фінансової діяльності задля підвищення рівня власного добробуту та добробуту своєї родини «Прикладні фінанси» (авт. Ткаченко О.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Гірченко Т.Д., Лапішко З.Я. та ін.) за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С. (Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-80) – 0,5 годин протягом року;

- у **9-х класах** з метою формування морально-етичних та естетичних цінностей, розвивати музичну пам'ять, художній смак, пробуджувати інтерес і любов до прекрасного покликаний курс за вибором «Музичний світ поетичного слова», схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах (лист Інституту модернізації змісту освіти МОНУ від 22.12.2016 №2.1/12-Г-888). У скарбниці української художньої літератури особливу цінність становлять твори митців слова, що поставлені на музику, яка є одним з ефективних способів впливу на почуття та емоції школярів.

- у **10 класі** для поглиблення знань про такі лінгвістичні поняття, факти й закономірності, які забезпечують необхідний для учнів обсяг знань з української мови для здачі ЗНО, вироблення в учнів граматичних, правописних

умінь і навичок факультатив для учнів 10 (11) класів «Практикум з правопису і граматики української мови», авт. Ющук І. П. (Лист ІМЗО від 09.11.2018 № 22.1/12-Г-992) – 1 година протягом року;

- у 11 класі з метою надання учням знань про територіальні аспекти політичного життя суспільства, ознайомити учнів з науковими основами політичної географії; розглянути історичні етапи розвитку політичної географії; внесок українських вчених у розбудову політичної географії курс «Політична географія світу» (авт. Назаренко Т.Г.) Лист ІМЗО від 27.06.2018 №22.1/12-Г-435;

- у 11 класі з метою забезпечення поглибленої підготовки учнів до навчання у вищих навчальних закладах, розширення обсягу їх знань за рахунок залучення додаткових теоретичних фактів курс за вибором для класів універсального профілю «Методи розв'язування задач з математики» (програма курсу за вибором для класів універсального профілю автор Лахтадир Л. І.) – 0,5 годин протягом року.

Відповідно до наказу МОН України №128 від 20.02.2002 Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах передбачено поділ на групи при проведенні уроків інформатики в 2 – 11 класах.

Враховуючи потреби учнів, згідно заяв батьків, в 10 та 11 класі години технології передано Болехівському міжшкільному навчально-виробничому комбінату (10 клас/6 годин та 11 клас/6 годин) на базі якого здійснюватиметься професійна підготовка учнів.

Освітні програми, які реалізуються в Тисівській ЗОШ І-ІІІ ступенів, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення завдань формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У Тисівській ЗОШ І-ІІІ ступенів створені та функціонують: професійні об'єднання вчителів, психологічна та соціальна служба.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів сприяють система ІСУО, програма КУРС Школа, тощо.

Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління школою зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи школи з метою, яку колектив школи поставив перед собою.

Школа працює на засадах «педагогіки партнерства» як однієї із важливих ідей Нової української школи, складовими якої є поняття **«педагогічна взаємодія», «педагогічна взаємодія педагогів закладу освіти і батьків».**

Основними принципами такої взаємодії є повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія між педагогом, дитиною і батьками, які мають бути об'єднані спільними цілями та прагненнями, добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Заклад освіти має ініціювати нову, глибшу залученість родини до побудови освітньо-професійної траєкторії дитини. Нова школа допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей. Діалог і багатостороння комунікація між дітьми, педагогами та батьками змінить односторонню авторитарну комунікацію «педагог» - «дитина».

Школа допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

1.2. Опис моделі випускника закладу загальної середньої освіти

Випускник нашої школи:

- **Особистість** – цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- **Патріот** – з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- **Інноватор** – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у школі спрямований на формування у випускника школи **ключових компетентностей**, необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентність у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання упродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартами освіти (стаття 12 Закону України «Про освіту»).

Усі вищезазначені компетентності важливі та взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді та з іншими людьми (стаття 12 Закону України «Про освіту»).

1.3. Цілі освітньої діяльності в Тисівській ЗОШ І-ІІІ ступенів

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі Болехівської міської ради, Тисівська ЗОШ І-ІІІ ступенів працює над досягненням таких цілей:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають інтелектуальне, фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

1.4. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює освітній процес у школі, є навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини. Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування моделі випускника кожного ступеня

навчання. Починаючи з початкової школи, в закладі освіти функціонує система факультативів та гуртків, яка дозволяє зробити освітній процес єдиним і таким, що тісно пов'язує різні вікові етапи в навчанні різних дисциплін. Зміст базової середньої освіти створює передумови для всебічного розвитку особистості і визначається на засадах науковості і систематичності знань, їх значущості для соціального становлення людини.

Школа забезпечує повну загальну середню освіту, що є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти. Зміст освіти є єдиним для всіх учнів. При формуванні змісту допрофільної освіти та варіативної складової навчального плану було максимально враховано освітні потреби учнів і батьків, що випливають з результатів анкетування, опитування, моніторингу навченості та природніх задатків здобувачів освіти.

Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчатимуться на рівні державного стандарту на всіх профілях.

Відповідно до навчального плану педагогічні працівники Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти та науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання завдань і здобуття освіти на рівні державних стандартів.

1.5. Особливості організації освітнього процесу

Тисівська ЗОШ І-ІІІ ступенів працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота і неділя.

Відповідно до пункту 3 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у Тисівській ЗОШ І-ІІІ ступенів організовується в межах 2021/2022 навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня 2021 року, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня 2021 року.

Відповідно до абзацу 2 пункту 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» безперервна навчальна діяльність учнів Тисівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів не може перевищувати 35 хвилин (для 1 року навчання), 40 хвилин (для 2-4 років навчання), 45 хвилин (5-9 років навчання), крім випадків, визначених законодавством.

Навчальні заняття в закладі для учнів 1-11 класів розпочинаються о 9.00.

Відповідно до абзаці 1 пункту 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Тисівської ЗОШ І-ІІІ ступенів у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону та обставин, які можуть

спричинити загрозу і життя всіх учасників освітнього процесу (карантин, стихійні явища та інші).

Структура навчального року для вихованців дошкільної групи дітей 5 –ти річного віку та учнів 1-11 класів:

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 30 грудня 2021 року

II семестр – з 20 січня по 03 червня 2021 року

Впродовж навчального року проводяться канікули:

ОСІННІ – з 27 жовтня по 01 листопада 2021 року (5 днів)

ЗИМОВІ - з 31 грудня 2021 року по 19 січня 2022 року (20 днів)

ВЕСНЯНІ – з 30 березня по 03 квітня 2022 року (5 днів)

Тривалість канікул протягом навчального року становить 30 календарних днів.

Навчальний рік у Тисівській ЗОШ I-III ступенів закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової та базової середньої та повної загальної середньої освіти відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» та інших нормативно-правових документів МОН України.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу відповідно до території обслуговування, яка закріплена міською радою, Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 та Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762, із змінами (наказ МОН України від 08 травня 2019 року № 621).

1.6. Показники реалізації освітньої програми

У Тисівській ЗОШ I-III ступенів розроблено систему показників, що дозволяє визначити, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки результати діяльності школи відповідають ідеальній моделі випускника. При цьому критеріями і показниками реалізації освітньої програми закладу є:

□ **кадрове забезпечення освітньої діяльності** (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – щорічно, але не менше 150 годин на момент атестації, атестації – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах коучингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);

□ **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності** (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання);

- **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності** (відповідність ліцензійним вимогам; шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їдальня, наявність інтернету);
- **якість проведення навчальних занять** (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- **моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)** (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають Критеріям оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти, які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробуваннях – протягом навчального року);
- **моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти** (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- **продовження навчання** (аналіз вступу до закладів професійної освіти України та за її межами – 1 раз на рік).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» **результатами навчання** є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися у формах, визначених законодавством.

Державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та якості освіти.

1.7. Процеси розвитку, виховання і соціалізації в Тисівській ЗОШ I-III ступенів

Виховання учнів у Тисівській ЗОШ I-III ступенів здійснюється під час проведення уроків, у процесі позаурочної та позашкільної роботи. Цілі виховного процесу в закладі визначаються на основі принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Весь освітній процес у школі зорієнтований на учня, розвиток його талантів, виховання на цінностях, цінностях загальнолюдських, цінностях поваги до іншої людини, цінностях любові до власної країни. Це пронизує весь зміст освіти і весь процес навчання. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється на основі наскрізного досвіду та змісту освіти.

Роль окремих виховних компонентів під час навчання за наскрізними темами різна і залежить від їх мети і змісту та від того, наскільки тісно той чи

інший захід пов'язаний із конкретною наскрізною темою, життєвим досвідом учнів та їхніми інтересами. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального та виховного середовища, зміст та ці наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного розвитку учня.

Екологічна безпека та сталий розвиток. Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.

Громадянська відповідальність. Сприяє формуванню діяльного члена громади і суспільства, який розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

У рамках розвитку соціальної і громадянської компетентності діє учнівське самоврядування, яке намагається втілити принципи та механізми функціонування суспільства в межах школи. У подальшому учнівський та педагогічний колективи намагатимуться діяти так, щоб активна участь у житті школи викликала в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – був націлений на формування порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності.

Здоров'я і безпека. Завданням наскрізної лінії є становлення учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і формувати безпечне життєве середовище і буде продовжуватися реалізовуватися через систему уроків основ здоров'я та інших загальношкільних чи класних заходів, які організовують вчителі, класні керівники, практичний психолог, соціальний педагог.

Підприємливість та фінансова грамотність. Ця наскрізна лінія спрямована на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення

учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких на засіданнях клубів звітують про виконану роботу перед комісією, до складу якої увійдуть учні, батьки, вчителі.

1.8 Внутрішня система забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти Тисівській ЗОШ I-III ступенів функціонує відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, затвердженого наказом Тисівської ЗОШ I-III ступенів від 31.08.2021 року №62 «Про затвердження Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Тисівської загальноосвітньої школи I-III ступенів(на виконання рішення педагогічної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2021 року)».

ПОЛОЖЕННЯ про внутрішню систему забезпечення якості освіти Тисівської ЗОШ I-III ступенів Болехівської міської ради Івано-Франківкої області

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості Тисівської ЗОШ I-III ступенів (далі — Положення, внутрішня система забезпечення якості освіти, заклад освіти) розроблене відповідно до статті 41 частини 2 Закону України «Про освіту» (далі — Закон про освіту), статті 39 Закону України «Про загальну середню освіту» та наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 250/33221.

1.2. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- підвищити якість освітньої діяльності та якість освіти;
- створити та впровадити ефективну та зрозумілу систему оцінювання здобувачів освіти;
- підвищити якість управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;;
- оптимізувати освітнє середовище закладу освіти;
- створити умови для підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників.

1.3. Внутрішня система забезпечення якості освіти передбачає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- правила, критерії та індикатори створення оптимального освітнього середовища;
- правила, критерії та індикатори системи оцінювання здобувачів освіти;

- правила, критерії та індикатори оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- правила, критерії та індикатори оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- механізми забезпечення академічної доброчесності.

1.4. Стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, систему та механізми забезпечення академічної доброчесності схвалює педагогічна рада закладу освіти.

1.5. Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти за індикаторами, визначеними в цьому Положенні, здійснюється щороку **в травні — червні, за потреби – наприкінці кожного семестру**.

1.6. Учасниками самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти є керівництво закладу освіти, педагогічні працівники закладу освіти, здобувачі освіти, їхні батьки або інші законні представники.

2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

2.1. Стратегія забезпечення якості освіти ґрунтується на таких принципах:

- відповідності Державним стандартам початкової та загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- системності в управлінні якістю освітньої діяльності та якості освіти;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості освітнього процесу;
- відкритості інформації та прозорості процедур системи забезпечення якості освіти.

2.2. Основні процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти:

- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- щорічний моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- моніторинг професійного зростання керівних та педагогічних працівників;
- вдосконалення навчально-матеріальної бази для організації освітнього процесу;
- розвиток інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти;
- забезпечення ефективної системи та механізмів академічної доброчесності працівників школи і здобувачів освіти;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню).

3. Правила, критерії та індикатори створення оптимального освітнього середовища

3.1. Оцінювання освітнього середовища закладу освіти відбувається за такими правилами, критеріями та індикаторами.

Вимога/правило 1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

- **Критерій 1.1.1** Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці

***Індикатор** – частка учасників освітнього процесу, яким комфортно перебувати в закладі освіти.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження
Опитування (анкетування здобувачів освіти, педагогів та батьків)	Аналіз анкет

- **Критерій 1.1.2.** Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми

***Індикатор** – наявність у закладі освіти усіх груп приміщень, що передбачені відповідними будівельними та санітарними нормами, та навчального обладнання для виконання освітньої програми закладу освіти.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: освітня програма, технічна документація закладу	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.1.3.** Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх

***Індикатор** – частка здобувачів освіти та працівників закладу освіти, обізнаних з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: журнали реєстрації інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, журнал реєстрації осіб, потерпілих від нещасних випадків	Висновок за результатами вивчення
Анкетування здобувачів освіти, педагогів	Аналіз анкет

- **Критерій 1.1.4.** Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях

***Індикатор** – частка працівників, обізнаних з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогів, батьків	Аналіз анкет

- **Критерій 1.1.5.** У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників

***Індикатор** – якість умов для харчування здобувачів освіти і працівників закладу освіти*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження
Опитування (анкетування здобувачів освіти, педагогів та батьків)	Аналіз анкет

- **Критерій 1.1.6.** У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті

***Індикатор** – рівень безпечності користування мережею Інтернет учасниками освітнього процесу в закладі освіти*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Моніторинг веб-сайту	Висновок за результатами моніторингу
Опитування (анкетування здобувачів освіти, педагогів та батьків)	Аналіз анкет

- **Критерій 1.1.7.** У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

***Індикатор** – частка учасників освітнього процесу, що відчують допомогу та підтримку під час адаптації до нових умов.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів, батьків	Аналіз анкет
Інтерв'ю з психологом	Аналіз інтерв'ю
Вивчення документації: протоколи педагогічної ради, матеріали психолого-педагогічного консилиуму	Висновок за результатами

	вивчення
--	----------

Вимога/правило 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

- **Критерій 1.2.1.** Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі

***Індикатор** – рівень сформованості в закладі освіти протибулінгової політики*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів, батьків	Аналіз анкет
Інтерв'ю з психологом	Аналіз інтерв'ю
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.2.2.** Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини

***Індикатор** – частка учасників освітнього процесу, ознайомлених із правилами поведінки в закладі освіти.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів, батьків	Аналіз анкет
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.2.3.** Керівник та заступники керівника (далі – керівництво) закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу, іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви

***Індикатор** – дієвість наявного в закладі освіти порядку реагування на звернення про випадки булінгу.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів, батьків	Аналіз анкет

Вимога/правило 1.3. формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

- **Критерій 1.3.1.** Приміщення та територія закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування

***Індикатор** – наявність у закладі освіти плану дій для покращення доступності приміщення та території для користування всіма учасниками освітнього процесу*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів,	Аналіз анкет

батьків	
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.3.2.** У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

***Індикатор** – наскільки заклад освіти забезпечений необхідним навчальним обладнанням та кадровим персоналом для роботи з дітьми з ООП*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогічних працівників, бесіди з вчителями та батьками	Аналіз анкет, бесід
Вивчення документації (аналіз ресурсного забезпечення роботи з дітьми з ООП)	Висновок за результатами вивчення
Спостереження (за проведенням навчальних занять, за освітнім середовищем)	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.3.3.** Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

***Індикатор** – наскільки ефективною є робота команди психолого-педагогічного супроводу, чи досягаються поставлені завдання?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Опитування (інтерв'ю з батьками, анкетування педагогічних працівників)	Аналіз анкет, бесід
Спостереження за проведенням навчальних занять	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.3.4.** Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя

***Індикатор** – частка здобувачів освіти, яка вважає, що освітнє середовище мотивує до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, батьків, педагогів	Аналіз анкет
Вивчення документації: стратегія розвитку, річний план роботи	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 1.3.5.** У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)

***Індикатор** – частка вчителів та учнів, яка отримує достатню підтримку від бібліотеки для реалізації завдань освітнього процесу.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогів	Аналіз анкет
Вивчення документації: стратегія розвитку, річний план роботи	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження

4. Правила, критерії і процедури оцінювання здобувачів освіти

4.1. Навчальні досягнення учнів у закладі освіти оцінюють відповідно до вимог законодавства.

4.2. Основні види оцінювання здобувачів освіти — поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

4.3. Поточний контроль здійснюють шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, зокрема для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру.

Окрім того, поточний контроль здійснюють під час практичних та лабораторних занять, а також за результатами перевірки контрольних, самостійних робіт, індивідуальних завдань.

4.4. Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюють шляхом державної підсумкової атестації у формах згідно із Порядком проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН від 07.12.2018 № 1369.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та якості освіти.

4.5. Аби відстежити результати навчання учнів, у закладі освіти проводиться:

- моніторинг навчальних досягнень учнів — один раз на семестр;
- моніторинг наступності між ланками освіти за окремим планом — наприкінці навчального року.

Результати моніторингу можуть оприлюднюватися на офіційному вебсайті закладу освіти.

4.6. Моніторинг системи оцінювання освіти відбувається за такими правилами, критеріями та індикаторами.

Вимога/правило 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

- **Критерій 2.1.1.** Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

Індикатор – частка учнів, яка поінформована про критерії оцінювання навчальних досягнень.

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти	Аналіз анкет
Вивчення документації: оприлюднені критерії оцінювання	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за проведенням навчальних занять	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 2.1.2.** Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання

Індикатор – чи спрямована система оцінювання навчальних досягнень учнів на перевірку рівня оволодіння учнями ключовими компетентностями?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: оприлюднені критерії оцінювання	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за проведенням навчальних занять	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 2.1.3.** Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним

Індикатор – частка здобувачів освіти, яка вважає оцінювання результатів навчання справедливим й об'єктивним

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти і батьків	Аналіз анкет

Вимога/правило 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

- **Критерій 2.2.1.** У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти

Індикатор – яка освітня мета проведення моніторингових досліджень?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: аналітичні звіти, статистичний аналіз, протоколи засідань педагогічної ради	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 2.2.2.** У закладі освіти впроваджується система формуального оцінювання

Індикатор – частка вчителів, яка використовує формувальне оцінювання в своїй роботі

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Спостереження за проведенням навчальних	Висновок за результатами

занять	спостереження
--------	---------------

Вимога/правило 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

- **Критерій 2.3.1.** Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

Індикатор – частка вчителів, яка використовує компетентнісний підхід у викладацькій роботі

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти	Аналіз анкет
Вивчення документації: річний план роботи	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 2.3.2.** Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

Індикатор - частка вчителів закладу освіти, яка застосовує самооцінювання і взаємооцінювання здобувачів освіти

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників	Аналіз анкет
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

5.1. Основними правилами, критеріями та індикаторами оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

Вимога/правило 3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти

- **Критерій 3.1.1.** Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність

Індикатор - чи забезпечує календарно-тематичне планування досягнення очікуваних результатів навчання, що передбачені для даного віку учнів Державним стандартом початкової чи загальної середньої освіти?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: календарно-тематичні плани	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 3.1.2.** Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти

Індикатор – частка вчителів, яка застосовує освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: календарно-тематичні плани	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 3.1.3.** Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)

Індикатор – індивідуальні навчальні плани для дітей, які цього потребують, розробляються у співпраці між учителем, практичним психологом і батьками

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: індивідуальні навчальні плани	Висновок за результатами вивчення
Анкетування вчителів	Аналіз анкет

- **Критерій 3.1.4.** Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо)

Індикатор – частка вчителів, яка має оприлюднені публікації, методичні розробки, матеріали до навчальних занять.

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: ознайомлення зі створеними освітніми ресурсами	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 3.1.5.** Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку

Індикатор – чи простежується наскрізний процес виховання під час проведення навчальних занять?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 3.1.6.** Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі

Індикатор – частка вчителів, яка володіє навичками користувача у використанні комп'ютерних технологій, офісних програм

Метод отримання інформації	Джерело отримання
----------------------------	-------------------

	інформації
Вивчення документації: електронні освітні ресурси, протоколи засідань педагогічної ради	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

Вимога/правило 3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників

□ **Критерій 3.2.1.** Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Індикатор – чи простежується в закладі освіти зростання якісно-кваліфікаційного рівня педагогічних працівників?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: портфоліо педагогічного працівника, протоколи засідань педагогічної ради, накази керівника з основної діяльності, річний план роботи закладу освіти, свідоцтва і сертифікати про підвищення кваліфікації	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

□ **Критерій 3.2.2.** Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь в освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти

Індикатор - частка учителів, яка бере участь в інноваційній, дослідно-експериментальній роботі

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: свідоцтва та сертифікати освітніх експертів, які зберігаються в особових справах педагогічних працівників, звіти про етапи проходження ДЕР, публікації педагогічних працівників	Висновок за результатами вивчення

Вимога/правило 3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти

□ **Критерій 3.3.1.** Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства

Індикатор – чи простежуються під час освітнього процесу можливості розвитку учнів та їх самореалізація?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти	Аналіз анкет
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами

	спостереження
--	---------------

- **Критерій 3.3.2.** Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок

Індикатор – який відсоток батьків позитивно оцінюють результати комунікування з педагогічними працівниками?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування батьків, педагогічних працівників	Аналіз анкет

- **Критерій 3.3.3.** У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці

Індикатор – форми, в яких відбувається співпраця між педагогічними працівниками у закладі освіти

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогічних працівників	Аналіз анкет

Вимога/правило 3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

- **Критерій 3.4.1.** Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності

Індикатор – частка педагогічних працівників, яка дотримується норм академічної доброчесності в освітній діяльності

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогічних працівників	Аналіз анкет
Вивчення документації: протоколи засідань педагогічної ради	Висновок за результатами спостереження
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 3.4.2.** Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти

Індикатор – частка здобувачів освіти, яка поінформована про норми академічної доброчесності та їх важливість

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогічних працівників	Аналіз анкет
Спостереження за навчальним заняттям	Висновок за результатами спостереження

6. Правила, критерії та індикатори оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

6.1. Оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти здійснюється за такими критеріями:

Вимога/правило 4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань

- **Критерій 4.1.1.** У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності

***Індикатор** – чи наявна і оприлюднена стратегія розвитку закладу освіти?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: Стратегія розвитку закладу, Положення про філію, освітня програма, протоколи засідань педагогічної ради, технічний паспорт закладу, наказ про закріплення території обслуговування, кошторис закладу освіти	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 4.1.2.** У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку

***Індикатор** – чи передбачає річний план виконання заходів, спрямованих на досягнення цілей, сформульованих у стратегії розвитку закладу освіти?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: Стратегія розвитку закладу, річний план роботи закладу	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 4.1.3.** У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти

***Індикатор** – з якою регулярністю заклад здійснює самооцінювання якості освітньої діяльності відповідно до наявних у закладі процедур?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: документ про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, протоколи засідань педагогічної ради, річний звіт про діяльність закладу	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 4.1.4.** Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання

***Індикатор** – наскільки матеріально-технічний стан закладу освіти відповідає поставленій меті діяльності, яка визначена у стратегії розвитку закладу освіти та його освітній програмі.*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: річний план роботи закладу, журнал реєстрації вхідних, вихідних та внутрішніх документів, накази керівника з питань освітньої діяльності, кадрових та адміністративно-господарських питань, офіційні листи, звернення, інвентарна книга	Висновок за результатами вивчення

Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження
Анкетування учнів, батьків, педагогічних працівників	Аналіз анкет

Вимога/правило 4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм

- **Критерій 4.2.1.** Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру

***Індикатор** – як учасники освітнього процесу оцінюють дії керівництва, спрямовані на формування відносин довіри та конструктивної співпраці?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: журнал реєстрації звернень громадян, накази керівника з основної діяльності та кадрових питань	Висновок за результатами вивчення
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження
Анкетування учнів, батьків, педагогічних працівників, інтерв'ю з практичним психологом, соціальним педагогом	Аналіз анкет

- **Критерій 4.2.2.** Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах

***Індикатор** – чи відповідає структура та зміст інформації на відкритих загальнодоступних ресурсах вимогам статті 30 Закону України «Про освіту»?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Спостереження за освітнім середовищем	Висновок за результатами спостереження
Анкетування учнів, батьків	Аналіз анкет

Вимога/правило 4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників

- **Критерій 4.3.1.** Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми

***Індикатор** – чи повністю укомплектований штат педагогічними працівниками відповідної кваліфікації?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: освітня програма, штатний розпис, статистичні звіти	Висновок за результатами спостереження

- **Критерій 4.3.2.** Керівництво закладу освіти мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності

***Індикатор** – яка частка працівників закладів вважає справедливим принципи та практику застосування матеріального та морального заохочення?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: штатний розпис, накази керівника з кадрових питань	Висновок за результатами спостереження
Анкетування педагогічних та інших працівників	Аналіз анкет

- **Критерій 4.3.3.** Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників

***Індикатор** – частка педагогічних працівників, яка задоволена можливостями професійного розвитку у закладі*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування педагогічних працівників	Аналіз анкет

Вимога/правило 4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою

- **Критерій 4.4.1.** У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу

***Індикатор** – частка учасників освітнього процесу, яка обізнана зі своїми правами та обов'язками*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків	Аналіз анкет

- **Критерій 4.4.2.** Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу

***Індикатор** – які процедури отримання пропозицій від учасників освітнього процесу та ухвалення рішень за їх розглядом застосовуються у закладі освіти?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків	Аналіз анкет
Вивчення документації: протоколи нарад, педагогічної ради	Висновок за результатами вивчення

- **Критерій 4.4.3.** Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування

***Індикатор** – як налагоджена комунікація між керівництвом закладу та органами громадського самоврядування?*

Метод отримання інформації	Джерело отримання
----------------------------	-------------------

	інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків	Аналіз анкет
Вивчення документації: положення про філію, положення про органи громадського самоврядування у закладі освіти, правила поведінки учасників освітнього процесу	Висновок за результатами вивчення

□ **Критерій 4.4.4.** Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади

Індикатор – як керівництво закладу заохочує учасників освітнього процесу до участі у заходах місцевої громади?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків	Аналіз анкет
Вивчення документації: протоколи засідань педагогічної ради, звернення учасників освітнього процесу, накази керівника з основної діяльності, річний план роботи закладу, річний звіт про діяльність закладу	Висновок за результатами вивчення

□ **Критерій 4.4.5.** Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам

Індикатор – яка частка учасників освітнього процесу вважає режим роботи закладу комфортним?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків	Аналіз анкет
Вивчення документації: режим роботи закладу, Положення про філію, освітня програма закладу, розклад занять	Висновок за результатами вивчення

□ **Критерій 4.4.6.** У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти

Індикатор – чи практикується у закладі освіти розроблення індивідуальної освітньої траєкторії?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: індивідуальні навчальні плани (у разі наявності); протоколи засідань педагогічної ради, протоколи засідань методичних об'єднань (методичні ради); журнал реєстрації звернень громадян	Висновок за результатами вивчення

Вимога/правило 4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності

□ Критерій 4.5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності

Індикатор – частка педагогічних працівників та здобувачів освіти, яка ознайомена з Положенням про академічну доброчесність

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: положення про академічну доброчесність, протоколи засідань педагогічної ради, річний план роботи, звіт про діяльність закладу, протоколи засідань комісій з питань академічної доброчесності (у разі наявності), накази з питань академічної доброчесності (у разі наявності)	Висновок за результатами вивчення

□ Критерій 4.5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції

Індикатор – які інформаційні та просвітницькі заходи проводить заклад освіти для формування негативного ставлення до корупції?

Метод отримання інформації	Джерело отримання інформації
Вивчення документації: річний план роботи	Висновок за результатами вивчення
Анкетування здобувачів освіти, педагогів	Аналіз анкет

7. Механізми забезпечення академічної доброчесності

7.1. Механізм забезпечення академічної доброчесності функціонує відповідно до статті 42 Закону про освіту та Положення про академічну доброчесність закладу освіти, схваленого педагогічною радою.

Розділ II. Освітня програма дошкільного підрозділу

Освітня програма розроблена відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) та Концепції Нової української школи.

Дошкільний підрозділ Тисівської ЗОШ I-III ступенів загального розвитку, проектна потужність становить 24 місць, має 2 групових приміщень. У 2021/2022 н. р. списковий склад старшого шкільного віку, дітей п'ятирічного віку становить 22 чол. Заклад забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної освіти.

Освітньою програмою визначено структуру навчального року:

- початок навчального року – 1 вересня 2021 року;
- кінець навчального року – 31 травня 2022 року;

- оздоровчий період - з 01 червня по 31 серпня 2021 року.

Канікули (орієнтовно):

осінні- з 27 жовтня по 01 листопада 2020 року (5 днів)

зимові - з 31 грудня 2021 року по 19 січня 2022 року (20 днів)

весняні– з 30 березня по 03 квітня 2021 року (5 днів)

Мова навчання – українська.

Враховуючи підсумки освітньої діяльності за минулий навчальний рік вихователь групи дітей п'ятирічного віку закладу продовжує спрямовувати свою діяльність у наступному році на вирішення методичної теми: «Забезпечення якісної освіти дошкільників шляхом ефективного педагогічного впливу на розвиток компетентної особистості дитини в умовах нової української школи».

. Основні завдання ДНЗ:

1. Збагачення духовного потенціалу і духовного розвитку дитини, шляхом сприйняття творів мистецтва, засобами театралізованого мистецтва, ігор.

2. Удосконалення роботи по формуванню комунікативно-мовленнєвої компетенції засобами сучасних інноваційних методів навчання.

3. Продовження роботи по створенню й підтримці сучасного освітнього процесу, сприятливого для гармонійного розвитку особистості дошкільника як гаранту готовності до Нової української школи та реалізації індивідуальних творчих потреб кожної дитини.

Зміст освітнього процесу в дошкільному закладі визначається Базовим компонентом дошкільної освіти. Зміст інваріантної складової та варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти реалізується через чинні програми, які рекомендовані Міністерством освіти і науки для використання у закладах дошкільної освіти у 2021/2022 н.р.

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти регулюються обраним педагогом комплексною програмою, за якою буде працювати у 2021/2022 навчальному році.

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної складової Базового компоненту дошкільної освіти за комплексною програмою.

Інваріантна складова

Програми	Автор	Ким, затверджені	коли
Комплексні			

Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку.	Н.В.Гавриш, Т.В.Панасюк, За заг. наук. ред. Т.О.Піроженко.	Міністерством освіти і науки, України листом від 01.08.2017 року №1/11-7684

У 2021/2022 навчальному році заклад буде працювати над вивченням та впровадженням таких інноваційних методик та технологій:

- «Кольорові палички Дж. Кюізенера» - Шиденко Л.І.
- Використання спадщини Сухомлинського – Катеринюк М.М.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагога-вихователя закладу.

Планування освітнього процесу здійснюється:

за методичним посібником «Впевнений старт: книга вихователя, старший дошкільний вік (у 3 частинах)» за заг. наук. ред. професора Т. О. Піроженко. (Міністерством освіти і науки України (лист ДНУ «Інституту модернізації змісту освіти» МОН України від 01.08.2017 № 1/11-7684)

У закладі дошкільної освіти використовуються такі основні форми організації освітнього процесу:

- спеціально організована навчальна діяльність (заняття),
- ігри,
- самостійна діяльність дітей (художня, рухова, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька та ін.),
- індивідуальна робота,
- спостереження,
- екскурсії,
- походи,
- свята та розваги,
- гуртки тощо.

Вони можуть бути організовані:

- фронтально,
- підгрупами,
- індивідуально залежно від віку дітей, педагогічної мети, матеріально-технічного забезпечення закладу, професійної майстерності педагога.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми (тематичні, комплексні, комбіновані, інтегровані, домінантні та ін.).

Навчальне навантаження: розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015р. №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Кількість занять на тиждень у дошкільнят (групи дітей п'ятирічного віку)

Види діяльності за освітніми лініями	старша група №1, № 2 (від 5 до 6 років)
Ознайомлення із соціумом	3
Ознайомлення з природним довкіллям	2
Художньо-продуктивна діяльність(музична, образотворча, тощо)	4
Логіко-математичний розвиток	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	3
Загальна кількість занять на тиждень	15

Тривалість одного звичайного заняття – 25 хвилин.

Тривалість одного інтегрованого заняття- 40 хвилин.

Тривалість фізкультурного заняття: – 25 хвилин

Тривалість перерв між заняттями становить 15 хвилин.

У ті дні, коли планується екскурсія, цільова прогулянка чи прогулянка-похід (дитячий туризм) за межі закладу заняття з фізичної культури не проводяться.

Заняття носять як односпрямований, так і різноспрямований характер, широко використовуються тематичні й комплексні, інтегровані заняття,

спрямовані на закріплення і використання дітьми набутих знань, умінь, навичок у практичній діяльності, нових ситуаціях.

Відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних документів, на виконання перспективних планів курсової перепідготовки та атестації педагогічних працівників, педагог-вихователь систематично підвищують свій фаховий рівень та проходить атестацію.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у закладі здійснюється відповідно до вимог Листа МОН від 11.08.2020 № 1/9 - 430 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році».

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності перебуває на достатньому рівні, чому сприяє систематична робота у цьому напрямку адміністрації закладу. Приміщення для занять групи дошкільнят відповідають санітарно-гігієнічним нормативам та вимогам.

Освітнє середовище закладу наповнене відповідно до «Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти», затвердженого наказом МОН від 19.12.2017 р. № 1633.

Безпечність умов у закладі створено відповідно до вимог листа МОН України від 14.02.2019 р. № 1/11-1491 «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти».

Система внутрішнього забезпечення якості освіти включає в себе:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням освітніх програм, якістю знань, умінь і навичок дітей, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація розвивального середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагога через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Моніторинг рівня професійної компетентності педага, оцінювання рівня педагогічної майстерності здійснюється шляхом опитувань, тестувань, анкетувань та спостережень за якістю організації та проведення освітнього процесу.

Моніторинг рівня сформованості компетенцій дітей проводиться згідно з вимогами освітньої програми вихователя, за участі вихователя, ЗДНВР, практичного психолога двічі на рік:

- перше оцінювання - у жовтні,

- друге - у травні
- Медико-педагогічний контроль дітей проводиться медичною сестрою, за участі заступника директора з НВР, вихователя-тричі на рік, щоквартально.

РОЗДІЛ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

2.1. Вступ

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма Тисівської загальноосвітньої школи I-III ступенів розроблена:

- для учнів 1-2 класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);
- для учнів 3 -4 класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», розробленої відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами);

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальних планах початкової школи.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу (1-4 класи).

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;

- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) **здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формувати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів

інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту й Типової освітньої програми заклади освіти, наукові установи та інші суб'єкти освітньої діяльності можуть розробляти освітні програми – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проектів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання. Освітні програми можуть відрізнятися від Типової освітньої програми послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітні програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Програми інваріантного складника Базового навчального плану є обов'язковими для використання в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно

до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно до положення:

для 1-4-х класів наказ МОН № 813 від 13.07.2021 року «**Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти**» у Новій українській школі».

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання

учнів І-4 класів закладів загальної середньої освіти

Рівень результатів в навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; - характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; - застосовує и комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює

	почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки

Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за завданнями орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою

Початкова освіта здобувається, як правило з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шість років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб їх заміняють.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти (для учнів 1-4 класів), визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Упродовж навчання учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасного виявленню прогалин і корекції у знаннях, уміннях і навичках.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті (для 4 класу), визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

2.2. Навчальні плани. Перелік тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, дисциплін.

Освітні галузі навчального плану для 1-2 класів реалізуються через інтегровані курси і навчальні предмети.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у 1 класі представлена інтегрованим курсом «Навчання грамоти» і окремим предметом «Іноземна мова (англійська)»; у 2 класі – окремими предметами «Українська мова», «Читання», «Іноземна мова (англійська)».

Освітні галузі «Математична», «Технологічна», «Інформатична», «Фізкультурна» реалізуються через навчальні предмети, відповідно, у 1 класі – «Математика», «Дизайн і технології», «Фізична культура», у 2 класі додається предмет «Інформатика».

Освітня галузь «Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі» представлені інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво».

Освітні галузі навчального плану для 3-4 класів реалізуються через інтегровані курси і навчальні предмети.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у 3-4 класах представлена окремими предметами «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова (англійська)».

На вивчення української мови в 3-4 класах виділено 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

Освітні галузі «Математична», «Технологічна», «Інформатична», «Фізкультурна» реалізуються через навчальні предмети – «Математика», «Дизайн і технології», «Фізична культура», «Хореографія», «Інформатика».

Освітня галузь «Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі» представлені інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години, а саме:

у 1-х класах - з метою формування морально-етичних якостей школярів курс за навчальною програмою для 1-4 класу «Християнська етика в українській культурі. Дорога милосердя», авт. Чернуха В. (Лист ІМЗО від 10.10.2018 року № 22.1/12-Г-983) –1 година впродовж року;

у 2 класах – з метою вивчення структури, форм, принципів, аналізу творчих прийомів у поетичних творах та формування читацько-художніх якостей школярів курс за вибором 2-4 класи «Поетика» (авт. Т. Петровська), схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО № 22.1/12-Г-528) від 02.07.2019 року;

у 3-х класах – з метою удосконалення вмінь та навичок самостійної роботи над текстом курс за вибором для 2-4 класів «Читаємо. Розуміємо. Творимо», авт.

Шевчук Л. М. (Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528) – по 1 годині протягом року;

у **4-А** класі – з метою удосконалення вмінь та навичок самостійної роботи над текстом курс за вибором для 2-4 класів «Читаємо. Розуміємо. Творимо»,

авт. Шевчук Л. М. (Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528) – по 1 годині протягом року;

у **4-Б** класі – з метою вивчення структури, форм, принципів, аналізу творчих прийомів в поетичних творах та формування читацько-художніх якостей школярів курс за вибором 2-4 класи «Поетика» (авт. Т. Петровська), схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (лист ІМЗО № 22.1/12-Г-528 від 02.07.2019 року).

2.2.1. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Навчальний план початкової школи з українською мовою навчання 1-4 класи

За проектом «НУШ – 1» (Савченко О.Я.)

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1-4 класи

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень								Вс ьо- ого
		1-А	1-Б	2 -А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	
Інваріантний складник										
Мовно – літературна галузь	Українська мова та література	7	7	7	7	7	7	7	7	56
Іншомовна галузь	Іноземна (англійська) мова	2	2	3	3	3	3	3	3	22
Математична галузь	Математика	4	4	4	4	5	5	5	5	36
Природнича, грома-дянська й історична, соціальна, здоров`я-збережувальна галузі	Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Мистецька галузь	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Технологічна галузь	Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Інформатична галузь	Інформатика	-	-	1	1	1	1	1	1	6

Фізкультурна галузь*	Фізична культура *	2	2	2	2	2	2	3	3	18
	Хореографія *	1	1	1	1	1	1	-	-	6
Усього		19+ 3	19+ 3	21+ 3	21+ 3	22+ 3	22+ 3	22+ 3	22+ 3	192 + 24
Варіативний складник										
Проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	1	1	1	1	8
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	25	25	26	26	26	26	200
Річне навчальне навантаження учня		700	700	770	770	805	805	805	805	6160

- Години, передбачені для фізичної культури (хореографії) не входять до гранично допустимого навантаження

Затверджено наказом МОНУ від 08.10.2019 р.
№1272, №1273 «Про затвердження типових
освітніх програм для 1-2 класів, 3-4 класів ЗЗСО»
під керівництвом Савченко О.Я.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1-4 класи

на 2021–2022 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах								Всього
		1-А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	
Інваріантний складник										
Мовно-літературна Галузь	Українська мова	7	7	7	7	7	7	7	7	56
Іншомовна освіта галузь	Іноземна мова (англійська) мова	2	2	3	3	3	3	3	3	22
Математична галузь	Математика	4	4	4	4	5	5	5	5	36
Природнича, громадянська й історична соціальна і здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ	3	3	3		3	3	3	3	24
Мистецька галузь	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Технологічна галузь	Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1	1	1	8

Інформатична галузь	Інформатика			1	1	1	1	1	1	6
Фізкультурна галузь*	Фізична культура*	2	2	2	2	3	3	3	3	18
	Хореографія*	1	1	1	1					4
Усього		19+ 3	19+ 3	21+ 3	21+ 3	22+ 3	22+ 3	22+ 3	22+ 3	192+ 24
Варіативний складник										
Християнська етика в українській культурі		1	1							
Поетика				1	1					
Читаємо. Розуміємо. Творимо.						1	1	1	1	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіантної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	25	25	26	26	26	26	200
Річне навчальне навантаження учня		700	700	770	770	805	805	805	805	6160

* Години фізичної культури (хореографії) не входять до гранично допустимого навантаження.

2.3. Зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, дисциплін. Логічна послідовність їх вивчення у 1-4 класах. Перелік навчальних програм.

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Пояснювальна записка

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей школярів;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;

- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі (1-2 класи) мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Читаємо»** передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** спрямована на формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування молодших школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів.

Реалізація зазначених мети і завдань у 3 класі здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджує мовні явища».

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в учнів

початкової школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

На вивчення української мови в 3 класі виділено 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Пояснювальна записка

У Типовій освітній програмі (3 клас) мовно-літературну галузь структуровано через впровадження навчальних предметів «Українська мова», «Літературне читання».

Назва предмета – **«Літературне читання»** зумовлює необхідність визначення його мети і завдань, що вимагає відповідної конкретизації змістових ліній і очікуваних результатів.

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі II ступеня.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;
- формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності;
- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;
- оволодіння прийомами структурно-сислового і образного аналізу

текстів різних видів;

- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;
- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;
- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою;
- формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіа засобів;
- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено такі **змістовні лінії**: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація змістових ліній програми з літературного читання здійснюється у процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів. Враховуючи потреби та інтереси молодших школярів у пізнанні світу людей, природи, самопізнанні, залучаючи їх до вдумливого читання найкращих дитячих книжок, текстів, різних видів учитель виховує українськомовну особистість, компетентного, критично мислячого читача, який розуміє цінність книги, відчуває красу рідного слова, збагачує свій читацький, мовленнєвий і пізнавальний досвід.

Змістова лінія **«Пізнаємо простір дитячого читання»** створює передумови для ознайомлення учнів 3-4 класів з різноманітною за темами і жанрами дитячою літературою, з різними видами довідкових, навчальних і медіа текстів, способами здобуття інформації у сучасному медіапросторі.

Простір дитячого читання передбачає взаємодію організованої і самостійної читацької діяльності учнів, що сприяє формуванню дитини-читача, який на завершення початкової школи має належний читацький кругозір, розуміє цінність читання і виявляє до нього інтерес, набуває достатній досвід використання з різною метою текстів різних видів.

Змістова лінія **«Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»** охоплює такі основні змістові блоки: удосконалення й розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички під час читання вголос і мовчки; самостійне застосування мовленнєвих та позамовних засобів художньої виразності; оволодіння, з поступовим нарощуванням ступеня складності, прийомами смислового читання (прийоми самостійного розуміння лексичного значення слів, словосполучень; повноцінного усвідомлення в тексті фактичної, концептуальної, підтекстової (з допомогою вчителя) інформації); застосування видів читання: аналітичного, переглядового, вибіркового відповідно до мети читання.

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»** спрямована на формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися з іншими людьми в діалогічній і формі заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»** передбачає цілісне сприймання учнями художніх, науково-художніх текстів, їх аналіз, інтерпретацію з використанням літературознавчих понять (практично); формування умінь висловлювати рефлексивні судження у зв'язку з прочитаним, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів та використовувати її для збагачення особистого читацького досвіду.

Змістова лінія **«Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»** передбачає формування і розвиток в учнів прийомів розрізнення дитячих книжок за жанрово-тематичними ознаками, типом видання (книжка-твір, книжка-збірка, довідник, словник і т. ін.); прогнозування орієнтовного змісту книжки (твору) з опорою на її ілюстративний та довідково-інформаційний апарат; прийомів самостійного вибору книжок з використанням інформаційних ресурсів дитячої бібліотеки; умінь зв'язно висловлювати власні емоційно-оцінні враження щодо змісту прочитаного, складати короткий відгук на прочитану книжку та ін.

Змістова лінія **«Досліджуємо і взаємодіємо з медіа продукцією»** має на меті формування і розвиток в учнів понять про різні види медіа та використані в них вербальні і невербальні засоби впливу на читача; формування умінь і навичок сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіа засобами; виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіа продуктів.

Оволодіння медіа грамотністю є поліпредметним процесом, який передбачає зв'язок із щоденним життям дітей не лише в школі, а й поза нею, створення можливостей набувати досвід критичного осмислення різної медіапродукції, що має позитивний вплив на розширення їхнього читацького і соціального досвіду, вироблення умінь відрізняти корисну інформацію від шкідливої, уникати імовірних для цього віку ризиків взаємодії з медіа продуктами.

Змістова лінія **«Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти»** передбачає розвиток уяви, художньо-образного мислення і мовлення дітей, оволодіння вербальними і невербальними засобами створення творчих продуктів з різним ступенем самостійності (зміни, доповнення, продовження тексту, ілюстрування; участь в інсценізаціях, дослідницьких проектах; складання есе, казок, віршів, закличок, загадок, оповідань та ін.).

ІНШОМОВНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ІНОЗЕМНА МОВА

Пояснювальна записка

Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у

формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Початковий етап навчання іноземної мови у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі надзвичайно важливий, оскільки в цей період закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної компетенції, необхідні та достатні для подальшого її розвитку й удосконалення. Тут відбувається становлення засад для формування іншомовних фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок, а також умінь сприймати на слух, говорити, читати й писати у межах визначених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до психо-фізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку.

У початковій школі важливо зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування.

Завдання іноземних мов у реалізації мети початкової загальної середньої освіти

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчаннямовинароду, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні досягають рівня PreA1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Функції іноземних мов у реалізації мети початкової загальної

середньої освіти

У процесі навчання іншомовного спілкування комплексно реалізуються освітня, виховна і розвивальна функції.

Освітня функція спрямована на:

- усвідомлення учнями значення іноземної мови для життя у мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країн мови, що вивчається;
- залучення учнів до діалогу культур (рідної та іншомовної);
- розуміння власних індивідуальних особливостей як психофізіологічних засад для оволодіння іноземною мовою;
- формування вміння використовувати в разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іншомовних комунікативних намірів (працювати з підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо).

Виховна функція сприяє:

- формуванню в учнів позитивного ставлення до іноземної мови як засобу спілкування, поваги до народу, носія цієї мови, толерантного ставлення до його культури, звичаїв і способу життя;
- розвитку культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому суспільстві;
- емоційно-ціннісному ставленню до всього, що нас оточує;
- розумінню важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користуватися нею як засобом спілкування.

Розвивальна функція сприяє розвитку в учнів:

- мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;
- готовності брати участь в іншомовному спілкуванні;
- потребу подальшого самовдосконалення у сфері використання іноземної мови;
- здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови» у початковій школі

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

	Ключові компетентності	Компоненти
--	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	Уміння: • використовувати українознавчий компонент в усіх видах мовленнєвої діяльності; • засобами іноземної мови популяризувати Україну, українську мову, культуру, традиції. Ставлення: • гордість за Україну, її мову таку культуру; • розуміння потреби популяризувати Україну у світі засобами іноземних мов; • готовність до міжкультурного діалогу.
2	Спілкування іноземними мовами	Реалізується через предметні компетентності.
3	Математична компетентність	Уміння: • розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект. Ставлення: • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних і навчальних проблем.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: • описувати іноземною мовою природні явища, аналізувати та оцінювати їх роль у життєдіяльності людини. Ставлення: • інтерес до природи та почуття відповідальності за її збереження.
5	Інформаційно - цифрова компетентність	Уміння: • вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж; • створювати інформаційні об'єкти іноземними мовами; • спілкуватися іноземною мовою з використанням інформаційно- комунікаційних технологій; • застосовувати ІКТ відповідно до поставлених завдань. Ставлення: • готовність дотримуватись мережевого етикету.
6	Уміння вчитися упродовж життя	Уміння: • самостійно працювати з підручником, шукати нову інформацію з різних джерел та критично оцінювати її; • організовувати свій час і навчальний простір; • оцінювати власні навчальні досягнення. Ставлення: • впевненість у спілкуванні іноземною мовою; • подолання власних мовних бар'єрів; • наполегливість; • внутрішня мотивація та впевненість в успіху.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: • ініціювати усну, писемну, зокрема онлайн взаємодію іноземною мовою для розв'язання конкретної життєвої ситуації. Ставлення: • дотримання етичної поведінки під час розв'язання життєвих ситуацій; • комунікабельність та ініціативність; • креативність.

8	Соціальна та громадянська компетентності	Уміння: ● формулювати власну позицію; ● співпрацювати з іншими на результат, спілкуючись іноземною мовою. Ставлення: ● толерантність у спілкуванні з іншими.
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	Уміння: ● висловлювати іноземною мовою власні почуття, переживання і судження. Ставлення: ● усвідомлення цінності культури для людини і суспільства; ● повага до багатства і розмаїття культур.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: ● пропагувати здоровий спосіб життя засобами іноземної мови. Ставлення: ● сприймання природи як цілісної системи; ● готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища; ● відповідальне ставлення до власного здоров'я та безпеки.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здорове життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх навчальних предметів і є мета предметними. Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях. Інтегровані змістові лінії реалізуються під час вивчення іноземної мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах. Діяльність та уміння із змістових ліній добираються відповідно до комунікативної потреби, тематики ситуативного спілкування, віку та рівня підготовленості учнів.

Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації у початковій школі

Змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток» спрямована на формування основ соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- сприймання природи як цілісної системи;
- взаємозв'язок людини й навколишнього середовища;
- готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища;

Реалізація змістової лінії «Громадянська відповідальність» сприяє

формуванню основ відповідального ставлення до громади і суспільства.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на уміння:

- усвідомлення дитиною власних прав і обов'язків;
- формування толерантного ставлення до інших;
- уміння співпрацювати та приймати спільні рішення.

Реалізація змістової лінії «Здоров'я безпека» сприяє формуванню безпечного життєвого середовища та основ здорового способу життя.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- розуміння правил безпечної поведінки;
- усвідомлення впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- дотримання здорового способу життя.

Змістова лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямована на розуміння практичних аспектів фінансових питань.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- усвідомлення власних фінансових потреб;
- продукування ідей та їх реалізацію;
- уміння визначати пріоритети та планувати дії.

Т е м а	Змістова лінія			
	Екологічна безпека та сталий розвиток	Громадянська відповідальність	Здоров'я і безпека	Підприємливість та фінансова грамотність
Я, моя родина і друзі		Розуміє важливість допомоги батькам та розповідає про свої обов'язки.	Виявляє відповідальне ставлення до власного здоров'я.	Виявляє ініціативу та відповідальність у плануванні робочого дня.
		Оцінює власні вчинки та вчинки інших людей.		
		Вибудовує товариські стосунки з оточуючими людьми.		
Відпочинок і дозвілля	Розуміє необхідність приведення в порядок місця відпочинку.	Враховує думку товаришів при виборі того чи іншого виду відпочинку	Розуміє базові правила безпечної поведінки.	

		у.		
Природа та навколишнє середовище	Цінує та бережливо ставиться до природи.	Висловлюється про важливість допомоги тваринам та збереження природи.		
Людина	Розуміє наслідки нерациональних дій людини на навколишнє середовище.	Виявляє толерантне ставлення до людей.	Розпізнає позитивні та негативні чинники, що впливають на здоров'я людини.	
			Розуміє важливість дотримання правил гігієни, рухового режиму та фізичного навантаження.	
Помешкання			Розуміє необхідність дотримання чистоти та порядку у власному помешканні.	
Харчування			Розрізняє здорову та шкідливу їжу.	Складає просте меню з корисних продуктів.
				Рационально розподіляє кошти під час покупки.
Подорож	Виявляє ціннісне ставлення до природи під час подорожі.		Обирає безпечний шлях пересування.	Обирає оптимальний вид транспорту.
Свята й традиції				Розуміє необхідність планування покупок на святкування у межах бюджету.
Школа та шкільне життя		Використовує модель поведінки, яка не суперечить правилам шкільного		

		ЖИТТЯ.		
--	--	--------	--	--

Загальні очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів (Комунікативна компетентність)

Конкретні очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Комунікативна компетентність).

Навчальна програма є рамковою, а відтак проміжні результати за класами визначають вчителі, орієнтуючись на кінцевий результат.

К	К	Рівні та дескриптори володіння іноземною мовою відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
		1 – 2 класи
		Pre A1
Р е ц е п т и в н і	С п р и й м а н н я н а с	Розуміє короткі, прості запитання та твердження, які вимовляються повільно та чітко, за потреби повторюються, та супроводжуються візуальними опорами або жестами задля покращення розуміння.
		Розпізнає знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті, якщо мовлення повільне та чітке.
		Розпізнає числа, ціни, дати та дні тижня у знайомому контексті, якщо мовлення повільне та чітке.

	л у х	
	З о р о в е С п р и й м а н н я	Розпізнає знайомі слова у супроводі малюнків, наприклад, у меню ресторанів швидкого харчування, де є фотографії страв, або у книжці з малюнками, де використовується знайома лексика.
І н т е р а к ц і й н і	Ус на вз ає мо ді я	Ставить та відповідає на запитання про себе та щоденні справи, вживаючи короткі, формульні вирази та покладаючись на жести для підкріплення інформації.
	П и с е м н а в з а є м о д і я	Пише короткі фрази для надання базової інформації (ім'я, адреса, родина), в анкет або записці, використовуючи словник.
	Он ла йн вза єм оді я	Встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання.
		Розміщує прості онлайн вітання, вживаючи основні формульні вирази.
		Розміщує онлайн прості короткі твердження про себе, якщо їх можна вибрати з меню та/або скористатись онлайн перекладачем.

	с н е п р о д у к у в а н н я	Продукую короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (напр., ім'я, адреса, родина, національність)
	П и с е м н е п р о д у к у в а н н я	Надає базову інформацію в письмовій формі (наприклад, ім'я, адреса, національність), з можливим використанням словника.

Комунікативні вимоги до мовлення	Комунікативні уміння		Рівень та дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 2-го класу
			Р г е А 1
		В цілому	Розуміє короткі, прості запитання та твердження, які вимовляються повільно та чітко, за потреби повторюються, та супроводжуються візуальними опорами або жестами задля покращення розуміння.
			Розпізнає знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті, якщо мовлення повільне та чітке.
			Розпізнає числа, ціни, дати та дні тижня у знайомому контексті, якщо мовлення повільне та чітке.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Дескриптори відсутні
		Слухання наживо	Дескриптори відсутні

		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє короткі прості інструкції до дій як, наприклад, «Зупинись», «Закрий двері» тощо, які промовляються повільно, адресуються персонально, супроводжуються малюнками або жестами та за потреби повторюються.
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розпізнає вже знайомі слова, імена та числа у простих, коротких записаних текстах, що промовляються дуже повільно та чітко.
		Аудіо-візуальне сприймання (телепрограми, фільми, відеозаписи)	Дескриптори відсутні

		В цілому	Розпізнає знайомі слова у супроводі малюнків, наприклад, у меню ресторанів швидкого харчування, де є фотографії страв, або у книжці з малюнками, де використовується знайома лексика.
		Читання кореспонденції	Розуміє з листа, листівки або електронного повідомлення інформацію про подію, на яку його/її запросили, а також інформацію про день, час та місце події.
			Розпізнає інформацію про час та місце у дуже простих записках та текстових повідомленнях від друзів (наприклад, «Повернусь о четвертій»), якщо в них немає абrevіатур.
		Читання для орієнтування	Розуміє прості знаки, що зустрічаються щоденно (наприклад, «Парковка», «Зупинка», «Їдальня» тощо).
			Знаходить інформацію про місце знаходження, час та ціни на афішах, флаєрах та об'явах.
		Читання для отримання інформації та аргументування	Розуміє найпростіший інформаційний матеріал, що містить знайомі слова у супроводі малюнків, наприклад, у меню ресторанів швидкого харчування, де є фотографії страв, або ілюстровані оповідання, де використовується знайома лексика.
		Читання інструкцій	Розуміє дуже короткі прості інструкції, що вживаються у знайомому щоденному контексті (наприклад, «Не паркуватись», «Заборонено» тощо), особливо, якщо вони супроводжуються ілюстраціями.
		Читання для задоволення	Дескриптори відсутні
І н т е р а к ц і	У с н а в з а є м о	В цілому	Ставить та відповідає на запитання про себе та щоденні справи, вживаючи короткі, формульні вирази та покладаючись на жести для підкріплення інформації.
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Розуміє прості запитання, що стосуються його/її безпосередньо, наприклад про ім'я, вік та адресу, або схожі речі, якщо людина питає чітко та повільно.

Й н і	д і я		Розуміє просту особисту інформацію (наприклад, ім'я, вік, місце проживання, країна походження), коли люди представляють себе, за умови, якщо вони говорять чітко та повільно і звертаються безпосередньо, а також розуміє запитання на цю тему, спрямовані безпосередньо та особисто, хоча, можливо, питання необхідно буде повторити.
			Розуміє певну кількість знайомих слів і вітань та вирізняє ключову інформацію, наприклад, числа, ціни, дати та дні тижня, за умови, що мовлення дуже повільне, та за необхідності повторюється.
			Розуміє та використовує деякі базові, формульні вирази, на кшталт «Так», «Ні», «Вибачте», «Прошу», «Дякую».
			Розпізнає прості вітання.
			Вітається, називає своє ім'я, прощається.
		Цілеспрямована співпраця	Дескриптори відсутні
		Отримання товарів та послуг	Здійснює прості покупки та/або замовляє їжу або напоїв, користуючись жестами для підкріплення своїх слів.
		Обмін інформацією	Називає своє ім'я та запитує інших про ім'я.
			Вживає та розуміє прості числа у щоденному спілкуванні.
			Запитує про день, час дня та дату, та може їх назвати.
			Запитує про дату народження та може назвати свою.
			Запитує про номер телефона та може назвати свій.
			Запитує про вік людини та може назвати свій.
			Ставить дуже прості запитання для отримання інформації (наприклад, «Що це?») і розуміє відповіді з 1-2 слів.
Ін те ра кц ій ні	П ис ем на вз ас мо дія	В цілому	Пише короткі фрази для надання базової інформації (ім'я, адреса, родина), в анкетах або записці, використовуючи словник.
		Листування	Пише, користуючись словником, короткі фрази та речення, надаючи базову персональну інформацію.
		Записки, повідомлення, бланки	Заповнює дуже прості реєстраційні форми з персональну інформацією: ім'я, адреса, національність.
		В цілому	Встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання.
		Онлайн спілкування та дискусія	Розміщує прості онлайн вітання, вживаючи елементарні формульні вирази.
			Розміщує онлайн прості короткі твердження про себе, якщо їх можна вибрати з меню та/або скористатись онлайн перекладачем.

		Цілеспрямована онлайн співпраця	Робить вибір із спадного меню під час простого замовлення онлайн (наприклад, продукт, розмір, колір) або заповнення анкети (наприклад, особисті дані) за умови наявності візуальної опори.
П р о д у к т и в н і	Усн е про дук ува ння	В цілому	Продукує короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (напр., ім'я, адреса, родина).
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Описує себе (наприклад, ім'я, вік, родина), вживаючи прості слова та формульні вирази, за можливості попередньої підготовки.
			Виражає свої почуття, вживаючи прості слова (наприклад, «щасливий», «стомлений» тощо), супроводжуючи їх невербально.
		Тривалий монолог: надання інформації	Дескриптори відсутні
		Тривалий монолог: обґрунтування власної думки	Дескриптори відсутні
		Виступ перед аудиторією	Дескриптори відсутні
	П и с е м н е п р о д у к у в а н н я	В цілому	Надає базову інформацію в письмовій формі (наприклад, ім'я, адреса, національність), з можливим використанням словника.
		Творче письмо	Дескриптори відсутні
		Доповіді	ескриптори відсутні

К о м у н і к а т и в н і в	К о м у н і к а т и в н і	Рівні та дескриптори володіння іноземною мовою відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
		3 – 4 класи
		A1

и д и м о в л е н н є в о ї д і я л ь н о с т і	у м і н н я	
	С	Розуміє повільне та чітке мовлення з довгими паузами задля полегшення усвідомлення змісту почутого.
		Розуміє конкретну інформацію (наприклад, про місце або час) у знайомому повсякденному контексті, якщо мовлення повільне та чітке.
	З о р о в е с п р и й м а н н я	Розуміє дуже короткі, прості тексти, читаючи їх пофразово, впізнаючи знайомі імена, слова та основні фрази, перечитуючи за потреби.
	Ус на вз ає мо	Взаємодіє у простий спосіб, але комунікація повністю залежить від повторення в уповільненому темпі, перефразування та доповнення.

	дія	Ставить і відповідає на прості запитання, ініціює і вербально реагує на прості твердження, які стосуються нагальних потреб і дуже знайомих тем.
	Писемна взаємодія	Пише короткі фрази для надання базової інформації (ім'я, адреса, родина), в анкет або записці, використовуючи словник.
	Встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання.	Встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання.
		Розміщує прості онлайн вітання, вживаючи основні формульні вирази.
		Розміщує онлайн прості короткі твердження про себе, якщо їх можна вибрати з меню та/або скористатись онлайн перекладачем.
	Усне продокування	Продукує короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (напр., ім'я, адреса, родина, національність)
	Писемне	Надає базову інформацію в письмовій формі (наприклад, ім'я, адреса, національність), з можливим використанням словника.

	Р о д у к у в а н н я	
--	--	--

Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 2-го класу

Pre A1
Дескриптори відсутні

Лінгвістична компетенція на кінець 2-го класу

Лінгвістичний діапазон	Pre A1
Загальний	Вживає окремі слова та базові вирази задля надання простої інформації про себе.
Лексичний	Дескриптори відсутні
Граматичний	Дотримується дуже простих принципів порядку слів у коротких реченнях.
Фонологічний	

Орієнтовні параметри навчально-пізнавальних досягнень учнів

Уміння	Клас	
	1	2
Сприймання на слух (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	1 хв	1-1,5 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту в словах (у межах)	
	20-50	50-80
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	1-3	3
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлення у реченнях (у межах)	
	1-3	3-4
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	5-	10-25

	10	
Уміння	Клас	
	3	4
Сприймання на слух (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	1,5-2 хв	2 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту в словах (у межах)	
	80-100	100-150
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	4	5
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлення у реченнях (у межах)	
	4-5	5-6
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	25-40	40-50

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ МАТЕМАТИКА

Пояснювальна записка

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Змістова лінія **«Числа, дії з числами. Величини»** охоплює вивчення у 1-4 класах питань нумерації цілих невід'ємних чисел у межах мільйона; формування навичок виконання арифметичних дій додавання і віднімання, множення і ділення; ознайомлення на практичній основі зі звичайними дробами; вимірювання величин; оперування величинами.

Змістова лінія **«Вирази, рівності, нерівності»** спрямована на формування в учнів уявлень про математичні вирази—число віта зі змінною; рівності і рівняння; числові нерівності та нерівності зі змінною; про залежність

результату арифметичної дії від зміни одного з її компонентів. Ця змістова лінія є пропедевтичною до вивчення алгебраїчного матеріалу.

Змістова лінія **«Геометричні фігури»** націлена на розвиток в учнів просторових уявлень; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками; формування практичних умінь будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури від руки та за допомогою простих креслярських інструментів. Ця змістова лінія має пропедевтичний характер.

Змістова лінія **«Робота з даними»** передбачає ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

Змістова лінія **«Математичні задачі і дослідження»** спрямована на формування в учнів здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв'язуються із застосуванням математичних методів, на матеріалі сюжетних, геометричних і практичних задач, а також у процесі виконання найпростіших навчальних досліджень.

До програми кожного класу подано **орієнтовний перелік** додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонуєваних або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проектів, міні-досліджень тощо.

ПРИРОДНИЧА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА, СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Пояснювальна записка

Зазначені освітні галузі можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку, залежності результату від докладених зусиль, аналіз наслідків ризикованої поведінки);
- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально- культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;
- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички щодо взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;
- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно-грамотної та соціально- адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрований суті, а саме:

«**Людина**» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«**Людина серед людей**» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«**Людина в суспільстві**» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«**Людина і світ**» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);

«**Людина і природа**» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Типова навчальна програма дає змогу вчителю самостійно обирати й формувати інтегрований та автономний спосіб подання змісту із освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів (рівень навченості, актуальні стани потреб, мотивів, цілей, сенсорного та емоційно-вольового розвитку). Особливого значення у дидактико-методичній організації навчання надається його зв'язку з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки в життєвих ситуаціях. Обмеженість відповідного досвіду учнів потребує постійного залучення й аналізу їхніх вражень, чуттєвої

опори на результати дослідження об'єктів і явищ навколишнього світу.

Педагогічна стратегія, яка опиралась на наслідувальні механізми у розвитку пізнавальних процесів молодших школярів, і передбачала пріоритетне використання зразків, алгоритмів, поетапного контролю й корекції, збагачується полісенсорним підходом, що зумовлює дослідницьку поведінку учнів, сприйняття ними властивостей і якостей предметів і явищ природного і соціального оточення, спрямовуються у сферу пошукової діяльності.

На основі Типової програми вчитель може створювати різні варіанти інтегрованої програми за таким алгоритмом:

- визначення цілей навчання;
- створення картки понять з інших предметів (асоціативної павутинки, курсів, галузей, які допоможуть досягти цілей);
- структурування програми за темами;
- вибір діяльності учнів, яка забезпечить інтегроване навчання;
- розроблення показників досягнення очікуваних результатів.

Можливі засоби інтеграції в процесі реалізації програми «Я досліджую світ» передбачають включення учнів в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як от:

- дослідження-розпізнавання (Що це? Яке воно? Обстеження за допомогою органів чуття, опис, порівняння з іншими предметами, явищами; спільне – відмінне, до якого цілого воно належить);
- дослідження-спостереження (Як воно діє? Що з ним відбувається? Для чого призначене?);
- дослідження-пошук (запитування, передбачення, встановлення часової і логічної послідовності явищ, подій; встановлення причинно – наслідкових зв'язків (Чому? Яким чином? Від чого залежить? З чим пов'язано?), догадка, висновок-узагальнення).

ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ІНФОРМАТИКА

Пояснювальна записка

Метою навчання інформатиці у 2 класі є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети у 2 класі передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів уявлення про роль інформаційно-комунікаційних технологій у житті людини;
- формування вмінь описувати об'єкти реальної та віртуальної дійсності різноманітними засобами подання інформації;
- формування початкових навичок інформаційної діяльності, зокрема вмінь опрацьовувати текстову та графічну інформацію;
- формування у дітей початкового досвіду використання комп'ютерної техніки для розв'язування навчальних, творчих і практичних задач;

- розвиток логічного, алгоритмічного, творчого та об'єктно-орієнтованого мислення учнів.

Метою інформатичної освітньої галузі у 3-4 класі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями є формування умінь

- знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем;
- створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах;
- здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі;
- критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- дотримуватися правил безпечної роботи з комп'ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за змістовими лініями «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання», «Алгоритми».

Змістова лінія **«Інформація. Дії з інформацією»** базується на розумінні дитиною поняття «інформація». Здобувачі освіти мають уміти наводити приклади інформації, властивостей інформації, форм подання та дій з інформацією з повсякденного застосування, ефективно використовувати інформацію. Поняття інформації, її властивостей, форм подання та використання у навчальному процесі розширюється і доповнюється на кожному етапі навчання. Таким чином забезпечується поступове нарощування складності матеріалу, його актуалізація, повторення, закріплення, що сприяє формуванню ключових та предметної компетентностей і способів діяльності на вищому рівні узагальнення.

Змістова лінія **«Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією»** передбачає формування уявлення про те, що людина в житті постійно зустрічається з інформацією, працює з нею та може використовувати при цьому сучасні засоби ІТ з умінням захистити свій інформаційний простір. Для практичних робіт використовуються програми (онлайн-середовища Інтернету, додатки для мобільних пристроїв).

У ході реалізації змістової лінії **«Об'єкт. Властивості об'єкта»** розглядаються поняття об'єкта, властивостей об'єктів і значень цих властивостей. Діти мають наводити із власного життя приклади різних об'єктів, їхніх властивостей і значень цих властивостей, впорядковувати та групувати об'єкти на основі значень властивостей, мати уявлення про вплив значень

властивостей об'єктів на подальше їх використання та опрацювання. Вчать будувати складні об'єкти із запропонованих частин, в тому числі самостійно доповнюючи з відсутніх компонентів, представляти інформацію про них різними способами - у вигляді чисел, тексту, зображень, схем, таблиць, презентацій; змінювати значення властивостей текстових та графічних об'єктів; досліджувати об'єкти за допомогою створених моделей. Об'єктний підхід має пронизувати навчання теоретичного та практичного матеріалу всіх змістових ліній курсу.

Змістова лінія **«Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання»** забезпечує розвиток навичок створення інформаційної моделі в різних програмних середовищах, зокрема у табличній формі; початкових навичок використання різноманітних засобів інформаційних технологій для вирішення навчальних завдань; сприймати та представляти інформацію у вигляді тексту: читати та змінювати тексти, визначати ключові слова в тексті, створювати та опрацьовувати текст; сприймати різноманіття графічних даних; створювати власні зображення у вигляді малюнків та творчо опрацьовувати готові зображення; презентувати інформацію у вигляді слайдів.

Змістова лінія **«Алгоритми»** спрямована на розвиток розуміння поняття виконавця, його середовища, команди, системи команд виконавця алгоритму, основних алгоритмічних структур, зокрема, слідування, розгалуження та повторення; умінь виконувати готові алгоритми, а також складати прості алгоритми для виконавців, які працюють у певному зрозумілому для відповідної вікової категорії середовищі, використовуючи просту систему їхніх команд; навичок шукати помилки в послідовності команд, аналізувати зміст завдань на складання алгоритму для виконавців; вміння розв'язувати задачі з повсякденного життя, застосовуючи алгоритмічний підхід: уміння планувати послідовність дій для досягнення мети, передбачати можливі наслідки.

Курс розрахований на 105 годин: по 35 годин у кожному класі з розрахунку 1 година на тиждень.

Програма побудована лінійно-концентрично. Зміст понять поступово розширюється і доповнюється. Забезпечується поступове нарощування складності матеріалу, його актуалізація, повторення, закріплення, що сприяє формуванню ключових та предметної компетентностей і способів діяльності на вищому рівні узагальнення.

Учитель може змінювати порядок вивчення тем та самостійно визначає обсяг (кількість годин) на вивчення кожної теми курсу, а також на повторення, узагальнення та систематизацію під час вивчення кожної теми, вибудовуючи найбільш доречну для конкретного класу траєкторію навчання.

Важливо щоб здобувачі освіти зрозуміли головні особливості безпечної роботи з інформаційними джерелами та почали використовувати відповідні навички та знання при вивченні інших навчальних предметів. Важливим є задоволення пізнавальних інтересів здобувачів освіти, підтримка їх творчої ініціативи та прагнення до освоєння нових інформаційно-комунікаційних технологій, що створюватиме відчуття доступності постійного оновлення своїх компетентностей.

Особливості організації навчально-виховного процесу: для дотримання норм безпеки дитини рекомендується організовувати навчання у закритому захищеному інформаційному середовищі. Облікові записи для електронного листування та співпраці в мережі створює адміністратор навчального закладу.

Оцінювання якості підготовки здобувачів освіти з предмету здійснюється в таких аспектах: 1) рівень володіння теоретичними знаннями; 2) здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності; 3) свідометавідповідальностеставленнядоестетичних,міжкультурнихтаправовихнорм інформаційної взаємодії; 4) вміння співпрацювати; 5) використання матеріалу із повсякденногожиття,навчальнихпредметів;6)свідомезнанняправилбезпечної праці.

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ

Пояснювальна записка

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізаціяметиізавданьнавчальногопредметаздійснюєтьсязатакимиз**містовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації». Змістова лінія **«Інформаційно-комунікацій несе редовище»** охоплює вивчення питань гармонійного поєднання функціональності та естетичності у виробках; пошук та опрацювання тематичної інформації у взаємодії з іншими; дослідження природних, штучних і синтетичних матеріалів; розрізнення та читання графічних зображень; конструювання виробів з готових деталей.

Змістова лінія **«Середовище проєктування»** спрямована на реалізацію творчого потенціалу учнів, створення умов для продукування ідей, вибору

особисто привабливих об'єктів праці; проєктування – моделювання і конструювання; виконання елементарних графічних зображень; добір матеріалів за їх властивостями; читання інструкційних карток із зображеннями для поетапного виготовлення виробу.

Змістова лінія **«Середовище техніки і технологій»** передбачає формування навичок організації робочого місця, безпечної праці з ручними інструментами та пристосуваннями; поетапне виготовлення виробів з використанням традиційних та сучасних технологій; раціональне використання матеріалів.

Змістова лінія **«Середовище соціалізації»** спрямована на формування здатності оцінювати та презентувати результати проєктно-технологічної діяльності, обговорювати їх з іншими; ефективно використовувати створені вироби; долучатися до благодійної діяльності; виконувати трудові дії в побуті для самообслуговування та якісного облаштування життєвого простору.

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем, розв'язання життєвих проблем, встановлення взаємозв'язків з іншими освітніми галузями. Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів праці вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність.

Обов'язковою умовою проведення занять є виготовлення корисного й естетичного виробу – індивідуально, в парі або в групі, оцінювання презентація результатів навчання. Увага акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та санітарних норм.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ МИСТЕЦТВО

Пояснювальна записка

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Змістова лінія **«Художньо-творча діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виразні засоби творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що відображають твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема у різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо, а також формування уявлень про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

Опанування учнями мистецтва у початковій школі ґрунтується на засадах компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного, ігрового та інтегративного підходів.

Мистецтво сприяє формуванню *ключових компетентностей*, зокрема, у процесі:

- усного висловлювання своїх вражень від мистецтва; за допомогою коментування дорослого й оцінювання власної художньо-творчої діяльності (*вільне володіння державною мовою/ здатність спілкуватися рідною*).
- здійснення елементарних розрахунків (наприклад, для встановлення пропорцій, визначення метру, запису ритму тощо) (*математична компетентність*).
- спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва (*компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність*);
- самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення (*інформаційно-комунікаційна компетентність*);
- формування уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби; прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва (*навчання впродовж життя*);
- співпраці з іншими, зокрема участі у мистецьких заходах, прикрашенні середовища для друзів, сусідів; прояву відповідальності за особистий і колективний результат; використання мистецтва для отримання задоволення (впливу на власний емоційний стан) (*громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей*);
- опанування народних традицій, мистецтва рідного краю; толерантного ставлення до мистецтва різних народів (*культурна компетентність*);
- проявів творчої ініціативи та намагання її реалізовувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній); презентації результатів власних мистецьких досягнень

(*підприємливість та фінансова грамотність*);

- виявлення бажання впроваджувати нові ідеї (*інноваційність*).

Мистецька освітня галузь може реалізовуватися через інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Пояснювальна записка

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізичнозагартованих патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

– розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

– використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;

– формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

– розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися,

вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Змістова лінія **«Рухова діяльність»** передбачає формування в молодших школярів уявлення про фізичну культуру як сукупність різноманітних фізичних вправ, способів рухової та ігрової діяльності, спрямованих на фізичний розвиток, зміцнення здоров'я та формування в молодших школярів умінь і навичок володіння різними способами рухової діяльності; здатності виконання вправ основної гімнастики, організуючих вправ, елементів акробатики, вправ корегувальної спрямованості та тих, що пов'язані з незвичним положенням тіла у просторі, ходьбою, бігом, танцювальними кроками, лазінням і перелізанням, стрибками; навичок володіння м'ячем; розвиток фізичних якостей; формування правильної постави й профілактику плоскостопості.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність»** передбачає виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; забезпечення усвідомлення важливості співпраці під час ігрових ситуацій; формування уміння боротися, здобувати чесну перемогу та з гідністю сприймати поразку, контролювати свої емоції, організовувати свій час і мобілізувати ресурси, оцінювати власні можливості в процесі ігрової та змагальної діяльності, виконувати різні ролі в ігрових ситуаціях, відповідати за власні рішення користуватися власними перевагами і визнавати недоліки в тактичних діях у різних видах спорту, планувати та реалізувати спортивні проекти (турніри, змагання тощо); формування в молодших школярів умінь і навичок виконання естафет.

РОЗДІЛ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

3.1. Загальні положення

Освітня програма Тисівської ЗОШ I-III ступенів для базової середньої освіти (5-9 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти закладів II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 (таблиці 1).

Освітня програма базової середньої освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану (**п. 3.2.1 – 3.2.2.**);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в **п. 3.7.**; пропонується зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

3.2. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5 класу – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6 класу – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7 класу – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8 класу – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти II ступеня.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей

Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» вчитель/вчителька формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

3.2.1. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДньої ОСВІТИ РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**5- 9-их класів Тисівської загальноосвітньої школи І – ІІІ ступенів
на 2021 – 2022 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень							
		5-А	5-Б	6-А	6-Б	7	8-А	8-Б	9-А
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2
	Перша іноз. мова	3	3	3	3	3	3	3	3
	Друга іноз. мова	-	-	-	-	-	-	-	-
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство- знавство	Історія України	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне м-во	1	1	1	1	1	-	-	-

	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	-	-	-
	Художня к-ра	-	-	-	-	-	-	-	-
	Мистецтво	-	-				1	1	1
Математика	Математика	4	4	4	4	-	-	-	-
	Алгебра	-	-	-	-	2	2	2	2
	Геометрія	-	-	-	-	2	2	2	2
Природо- знавство	Природознавство	2	2	-	-	-	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2	2	2	2
	Географія	-	-	2	2	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	-	-	2	2	2	3
	Хімія	-	-	-	-	1,5	2	2	2
Технології	Труд. навчання	2	2	2	2	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фіз. культура (хореогр., ритміка)	3	3	3	3	3	3	3	3
РАЗОМ		23,5	23,5	26,5	26,5	28	28,5	28,5	30
		+3	+3	+3	+3	+3	+3	+3	+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Всього:	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	3	3	3
	Предмети								
	<u>Факультативи</u>								
	Українська література					1			
	Українська мова								0,5
	Німецька мова	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5
	Хімія					0,5			
	Математика (Логіка)	1	1						0,5

	<u>Курси за вибором</u>								
	Юний географ краєзнавець			0,5	0,5				
	Основи християнської етики	1	1	1	1		1	1	1
	Народознавство			0,5	0,5				
	Фінансова грамотність			0,5	0,5	1	0,5	0,5	
	Українознавство	0,5	0,5	0,5	0,5				
	Мистецтво								0,5
	Креслення						1	1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31	32	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	28+3	28+3	32+3	33+3	33+3	33+3
Гранично допустиме навчання на учня		28	28	31	31	32	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	27+3	30+3	30+3	30,5+ 3	31,5+3	31,5+3	33+3

3.3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/ п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності)	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій

	мовами	формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична	Уміння: оперувати текстовою та числовою

	компетентність	інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами і навколишньою дійсністю (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних

		Засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

		Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування

відповідальність	суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидко змінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та

реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3.4. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 5-9 класах підлягають оцінюванню відповідно до «Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», затверджених наказом МОН України від 21.08.2013 року № 1222.

3.5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

3.6. Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура
-

3.7. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах* (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня Інваріантна складова

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська література

3	Іноземні мови (англійська, німецька)
4	Російська мова
5	Зарубіжна література
6	Історія України
7	Всесвітня історія
8	Основи правознавства
9	Музичне мистецтво
10	Образотворче мистецтво
11	Мистецтво
12	Алгебра
13	Геометрія
14	Біологія
15	Географія
16	Фізика
17	Хімія
18	Трудове навчання
19	Інформатика
20	Основи здоров'я
21	Фізична культура

Варіативна складова

№ з/п	Клас	Назва	Форма	Інформація про схвалення, автори
1	5-6, 8-9	Німецька мова	Факультатив	Авторська програма. Автори: Михайлова О.А, Захарова Г.М., 2018 р.) для учнів 5-9 класів ЗНЗ, з навчанням українською мовою, схвалена педагогічною радою №1, від 31.08.2021р.
2	5,9	Математика (Логіка)	Факультатив	Лист ІМЗО від 10.07.2020 року №22.1/12-Г-557
3	7	Українська література	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551
4	9	Українська мова	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1-Г-551
5	7	Хімія	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.05.2017 № 2.1/12-Г-96
6	6	Юний географ красзнавець	Курс за вибором	Івано-Франківський ОШПО, Лист ІМЗО від 10.03.2019 № 22.1/12-Г-168 (за редакцією Р.Д. Чобан

7	5-6, 8-10	Основи християнської етики	Курс за вибором	Наказ МОН №52 від 13.01.2017 року і № 201 від 10.02.2017 року на період до 2029 року.
8	6	Народознавство	Курс за вибором	Авторська програма І.Пилипів-Прокіпчин, схвалена педагогічною радою №1, від 31.08.2021р.)
9	6-8	Фінансова грамотність	Курс за вибором	Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-82. Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-81 Лист ІМЗО від 28.01.2020 № 22.1/12-Г-80
10	5-6	Українознавство	Курс за вибором	Лист МОНУ від 10.08.2020 року №1/11-53.10.
11	9	Мистецтво	Курс за вибором	Лист Інституту модернізації змісту освіти МОНУ від 22.12.2016 №2.1/12-Г-888
12	8	Креслення	Курс за вибором	Навчальна програма для учнів 10-11 (8-9) класів закладів загальної середньої освіти «схвалено Міністерством освіти і науки України», Лист Міністерства освіти і науки України від 08.11. 2019 №22-1/12 Г-1055

Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня

Освітня програма Тисівської загальноосвітньої школи I-III ступенів (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та наказу МОН України від 20.04.2018 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно

до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408) з технологічним профілем для учнів 10 та 11 класів.

Навчальний план для 10 класу містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист Вітчизни». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Включені вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту.

Зміст технологічного профілю навчання реалізується системою окремих предметів. Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів.

У навчальній програмі для 10 класу виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», які інтегрують ключові і загально предметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів в 11-х класах складає – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (розділ 8).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план ЗЗСО для III ступеня (профільна середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2)

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладів загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають

санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

З метою реалізації профільного навчання в 10 та 11 класах обраний технологічний профіль. Враховуючи потреби учнів, згідно заяв батьків, в 10 та 11 класі години технології передано Болехівському міжшкільному навчально-виробничому комбінату (10 класі/6 годин та 11 класі/6 годин) на базі якого здійснюватиметься професійна підготовка учнів.

Навчальний план старшої школи реалізує зміст освіти залежно від обраного профілю навчання. Кожен з профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із трьох рівнів:

- рівні стандарту — окремі предмети не є профільними чи базовими;
- академічному рівні — окремі предмети не є профільними, але є базовими (алгебра, Захист України);
- профільному рівні, який передбачає поглиблене вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню професію (технології);

Години варіативної складової навчального плану в 10 та 11 класах спрямовані на:

а) вивчення базових предметів у 10 класі:

Ø технології – 6 год.,

Ø математика – 1 год.,

Ø захист України/основи медичних знань – 0,5 год.,

б) факультативи:

Ø українська мова - 1 год.,

в) курси за вибором:

Ø історія України – 0,5 год.,

Ø креслення – 0,5 год.,

Ø математика – 0,5 год.,

Ø основи християнської етики – 0,5 год.

а) вивчення базових предметів у 11 класі:

Ø технології – 6 год.,

Ø математика – 1 год.,

Ø захист України/основи медичних знань – 0,5 год.,

б) факультативи:

Ø українська мова – 0,5 год.,

Ø українська література – 0,5 год.,

Ø біологія – 0,5 год.,

в) курси за вибором:

Ø історія України – 0,5 год.,

Ø креслення – 0,5 год.,

Ø математика – 0,5 год.,

Ø інформатика – 0,5 год.

Ø географія – 0,5 год.,

Гранична наповнюваність класів та тривалість років встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Естетична культура (художня культура).

Математика (алгебра, геометрія).

Природознавство (біологія, географія, фізика, астрономія, екологія, хімія).

Технології (інформатика, технології).

Здоров'я і фізична культура (захист України, фізична культура).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також

забезпечується вибірково-обов'язковими предметами. Із запропонованого

переліку учнями 10 класу обрано 2 предмети: 0,5 години інформатики та 2,5 години технології у 10 класі (2021/2022 н.р.); учнями 11 класу - предмети: 0,5 години інформатики та 2,5 години технології у 11 класі (2021/2022 н.р.).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей;
- комбінований урок, уроки-семінари, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, спектаклі, брифінги, квести.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

**Навчальний план
для 10-11-х класів
Тисівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів
на 2021–2022 навчальний рік**

(ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ, ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ)

10-11 класи – таблиця 2,
№408 від 20.04.2018 року

Предмети	К-сть год. на тиждень			
	10		11	
Українська мова	2		2	
Українська література	2		2	
Зарубіжна література	1		1	
Іноземна мова	2		2	
Мова і література корінного народу, нац. меншини	-		-	
Історія України	1,5		1,5	
Всесвітня історія	1		1	
Громадянська освіта	2		-	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3		3	
Біологія і екологія	2		2	
Географія	1,5		1	
Фізика і астрономія	3		4	
Хімія	1,5		2	
Фізична культура	3		3	
Захист Вітчизни	1,5		1,5	
Базові предмети	<u>24+3</u>		<u>23+3</u>	
Вибірково-обов'язкові предмети:	<u>3</u>		<u>3</u>	
Інформатика	0,5		0,5	
<i>Технології</i>	<u>2,5</u>		<u>2,5</u>	
Додаткові години на:	<u>8</u>		<u>9</u>	
<i>вивчення окремих базових предметів</i>				
Математика	1		1	
Захист України/Основи медичних знань	0,5		0,5	
<i>вивчення профільних предметів</i>				
Технології	3,5		3,5	
<i>факультативи</i>				
Українська література			0,5	
Українська мова	1		0,5	
Біологія			0,5	
<i>курси за вибором</i>				
Креслення	0,5		0,5	
Основи християнської етики	0,5			
Математика			0,5	

Інформатика	0,5		0,5	
Географія			0,5	
Історія України	0,5		0,5	
Гранично допустиме тижнєве навантаження на учня	33		33	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	<u>38</u>		<u>38</u>	